

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 377/2015-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. augusta 2015 predbežne prerokoval sťažnosť Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik, Námestie SNP 8, Banská Bystrica, zastúpeného advokátkou JUDr. Evou Mihókovou, 1. mája 22, Zlaté Moravce, vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžr 147/2013 z 23. septembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik, o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. januára 2015 doručená sťažnosť Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik, Námestie SNP 8, Banská Bystrica (ďalej len „sťažovateľ), vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Sžr 147/2013 z 23. septembra 2014.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol: «... Najvyšší súd Slovenskej republiky svojím Rozsudkom zo dňa 24. 9. 2014 sp. zn. 1 Sžr 147/2013 zamietol žalobu sťažovateľa o preskúmanie zákonnosti Rozhodnutia vtedajšej Správy katastra Komárno o povolení vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v k. ú. [REDAKOVANÉ] vykonaného pod [REDAKOVANÉ] zo dňa 07. 07. 2011, čím zmenil Rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 11S 142/2011-155 zo dňa 02. 07. 2013, ktorý zrušil uvádzané rozhodnutie Správy katastra Komárno a vec vrátil správne mu orgánu na ďalšie konanie.

Predmetný vklad vlastníckeho práva Správa katastra Komárno povolila na základe dohody o vydaní veci zo dňa 18. 05. 2011 uzavretej medzi účastníkmi označenými ako

- povinný, LESY Slovenskej republiky, štátny podnik

- a oprávnený, Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza, IČO 00419702, Jána Hollého 10, 917 66 Trnava

a to aj napriek tomu, že sťažovateľ, označený v rozhodnutí ako povinný uvádzanú dohodu o vydaní vecí nikdy nepodpísal a teda ani neuzavrel.

K pozemkom z k. ú. [REDAKOVANÉ], ktoré boli predmetom vkladu si Rímskokatolícka cirkev, označená v tom čase ako Bratislavsko-trnavská arcidiecéza uplatnila podľa z. č. 161/2005 Z. z. reštitučný nárok tvrdiac, že jej bolo odňaté vlastnícke právo k nehnuteľnostiam v rozhodnom období jedným zo spôsobov podľa § 3 reštitučného zákona, a to ako právne mu nástupcovi po bývalom pozemnoknižnom vlastníkovi Ostrihomskom arcibiskupstve,

príslušný Okresný súd Komárno svojím Rozsudkom zo dňa 04. 02. 2009 sp. zn. 8C 159/2006 uložil sťažovateľovi povinnosť „vydať a navrátiť vlastníctvo“ k predmetu sporu, čo odvolací Krajský súd v Nitre svojím rozhodnutím zo dňa 17. 03. 2010 sp. zn. 25Co 75/2009 potvrdil.

Na základe týchto rozsudkov Správa katastra Komárno na návrh cirkvi zapísala vlastníctvo k pozemkom v prospech cirkvi a to podľa Z 1632/10 a Z 1681/10 zo dňa 16. 06. 2010:

proti uvádzanému postupu Správy katastra Komárno podala Okresná prokuratúra v Komárne protest a to podaním zo dňa 14. 02. 2011 pod sp. zn. Pd 108/10 v súlade s §-om 22 ods. 1 písm. b) z. č. 153/2001 Z. z, o prokuratúre, v ktorom uviedla, že

zápis vlastníctva podľa uvádzaných rozsudkov je nezákonný, nakoľko predmetné rozsudky nie sú spôsobilými listinami na zápis vlastníctva, rozsudky neurčujú vlastnícke práva žiadneho subjektu, ale ukladajú štátnemu podniku LESY Slovenskej republiky povinnosť vydať dotknuté pozemky cirkvi;

v tejto podobe sú rozhodnutia súdov spôsobilé len na zápis informatívnej poznámky do záznamov katastra;

zápisu do katastra nehnuteľností by podliehala prípadná dohoda o vydaní nehnuteľných vecí uzavretá medzi oboma sporovými stranami formou vkladu podľa § 28 a nasl. katastrálneho zákona.

Správa katastra Komárno vyhovelá uvádzanému protestu prokuratúry a zrušila zápis vlastníctva vykonaný v záznamoch katastra na základe uvádzaných súdnych rozhodnutí a to svojím rozhodnutím zo dňa 16. 03. 2011 č. ÚP 1/2011-1.

Opätovne Správa katastra Komárno vykonala zápis vlastníctva v prospech cirkvi, tento krát na základe „Dohody o vydaní nehnuteľných vecí“ zo dňa 18. 05. 2011, ktorú sťažovateľ nepodpísal a ani nevypracoval;

obsah dohody odkazuje na povinnosť sťažovateľa „vydať a navrátiť vlastníctvo“ k nehnuteľnostiam v k. ú. [REDAKOVANÉ] podľa rozsudku OS Komárno sp. zn. 8C 159/2006, čím cirkev chcela pravdepodobne nahradiť nepodpísanie dohody zo strany sťažovateľa, označeného v dohode ako povinná osoba. Vklad vlastníctva bol povolený pod [REDAKOVANÉ] zo dňa 07. 07. 2011.

Proti rozhodnutiu Správy katastra Komárno podal sťažovateľ žalobu podľa § 247 O. s. p. na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia uvádzaného správneho orgánu, ktorú odôvodnil tým, že

- dohoda je neperfektným právnym úkonom, chýba na nej určitý a zrozumiteľný prejav vôle jedného z účastníkov v podobe jeho podpisu s overením pravosti podpisu

- samotný rozsudok OS Komárno sp. zn. 8C 159/2006 ukladá povinnosť vydať a navrátiť vlastníctvo nevlasníkovi, štátny podnik je iba správcom lesného majetku štátu, pričom Slovenská republika nie účastníkom uvádzaného súdneho sporu

- z uvádzaného rozsudku nevyplýva povinnosť správcovi majetku štátu v postavení povinnej osoby podľa § 4 z. č. 161/2005 Z. z. uzavrieť dohodu o vydaní nehnuteľných vecí, petit žaloby je postavený ako vlastnícka žaloba a teda nie je spôsobilý nahradiť prejav vôle vlastníka, ktorý nie je jeho účastníkom;

konajúci Krajský súd v Nitre sa stotožnil s tým, že Správa katastra Komárno pochybila pri povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech cirkvi na základe nepodpísanej dohody, ktorá týmto nespĺňala základné, náležitosti právneho úkonu, na základe ktorého by malo vzniknúť právo k nehnuteľnostiam, ďalej vytkol správe katastra skutočnosť, že sa nevysporiadala s tým, čoho sa vlastne cirkev svojím návrhom domáha a to vzhľadom na skutočnosť doloženia aj rozsudkov uvádzaných súdov, správny orgán mal teda konanie podľa § 31a katastrálneho zákona prerušiť a vyzvať navrhovateľa, aby v určenej lehote spresnil, čoho sa svojím podaním domáha, t. j. ak sa domáha návrhu na vklad vlastníckeho práva na základe dohody o vydaní nehnuteľných vecí, musí doložiť dohodu podpísanú oboma účastníkmi, nepredloženie dohody ani po tejto výzve zakladá možnosť na zastavenie vkladového konania;

konajúci súd na základe uvádzaného rozhodnutie Správy katastra Komárno, napadnuté žalobou zrušil a vec vrátil na nové konanie.

Proti tomuto rozsudku správny orgán podal odvolanie na Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý ako je už uvádzané sťažovateľom svojím rozhodnutím zo dňa 24. 09. 2014 sp. zn. 1 Sžr 147/2013 žalobu sťažovateľ a zamietol s odôvodnením, že

- vtedajšia Správa katastra Komárno postupovala správne, keď povolila vklad vlastníckeho práva v záznamoch katastra nehnuteľností v k. ú. [REDACTED] podľa dohody

o vydaní o vydaní veci i kde prejav vôle povinnej osoby - sťažovateľa bol v zmysle § 161 ods.3 O. s. p. nahradený právoplatným rozsudkom Okresného súdu Komárno

- nepovažoval za správny názor súdu prvého stupňa o tom, že žalovaný správny orgán mal konanie prerušiť a vyzvať cirkev na odstránenie nedostatku návrhu, nakoľko podľa názoru najvyššieho súdu návrh cirkvi bol jednoznačný, smeroval k povoleniu vkladu vlastníckeho práva na základe dohody o vydaní veci, kde prejav vôle sťažovateľa je nahradený v rozsudku povinnosťou vydať vec a uloženie tejto povinnosti osvedčuje náhradným spôsobom jej vôľu aj takto konať

- stotožnil sa s právnym názorom správneho orgánu, že na povolenie vkladu boli splnené podmienky v zmysle katastrálneho zákona

- poukázal na skoršiu judikatúru o určení povinnosti uzatvoriť kúpnu zmluvu v rozsudku, ktorý je potrebné vykladať v súlade s § 161 ods. 3 O. s. p. ako rozsudok ukladajúci vyhlásenie vôle (NS SR 3 SžoKS 16/2006), ako aj na rozsudok KS v Trenčíne sp. zn. 1 Co 241/2003...»

Sťažovateľ vo veci samej navrhuje, aby po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vydal takéto rozhodnutie:

„Práva sťažovateľa LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, Námestie SNP 8, 97566 Banská Bystrica, IČO 36 038 351, dané mu podľa čl. 20 ods. 1) Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1) Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 36 ods. 1) z. č. 23/1991 Zb., ktorý sa uvádza Listina základných práv a slobôd, základné právo na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3) Ústavy Slovenskej republiky, v spojení s čl. 37 ods. 3) z. č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, porušením čl. 2 ods.3) Ústavy Slovenskej republiky Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžr 147/2013 zo dňa 23.septembra 2014 porušené boli.

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 23. septembra 2014 sp. zn. 1 Sžr 147/2013 sa ruší a vec sa vracia na ďalšie konanie.

Vzhľadom na článok 133 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého proti rozhodnutiam ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 2 ods. 3 ústavy každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 37 ods. 3 listiny všetci účastníci sú si v konaní rovní.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľ sťažnosťou namieta porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane uvádza, že k úlohám právneho štátu patrí aj vytvorenie právnych a faktických garancií na uplatňovanie

a ochranu základných práv a slobôd ich nositeľov, t. j. fyzické osoby a právnické osoby. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní, ktoré sú dostupné bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Konceptia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky základných práv a slobôd. Existenciou takýchto konaní sa však nevyčerpávajú ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkým zákonom ustanovených prostriedkov na dosiahnutie účelu takých procesných postupov. Ústavný súd z tohto hľadiska osobitne pripomína objektivitu takého postupu orgánu verejnej moci (II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02). Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa v konaní a rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci. Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejavíť nielen vo využití všetkých dostupných zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje aj odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich využitia v súlade s procesnými predpismi.

Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, k súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú.

Článok 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu o uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súde. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko

v súhrne zakladá právo na spravodlivé prejednanie veci [rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 21. 2. 1975, séria A, č. 18, s. 18, § 36]. Právo na spravodlivé prejednanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08).

Z judikatúry ESLP, ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky

nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj ESLP vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj najvyšší súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti aspoň rámcovo posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere,

ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

Sťažovateľ v sťažnosti predovšetkým namieta, že najvyšší súd napadnutý rozsudok neodôvodnil dostatočným spôsobom a nezaoberal sa všetkými námietkami sťažovateľa. Podľa názoru sťažovateľa rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžr 147/2013 z 23. septembra 2014 má arbitrárny charakter z dôvodu, že pre jeho záver nie je v súdnom konaní žiaden právne relevantný dôkaz. V dôsledku toho malo dôjsť podľa sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V relevantnej časti odôvodnenia rozsudku sp. zn. 1 Sžr/147/2013 z 23. septembra 2014 najvyšší súd uviedol:

«... Z vyjadrenia správy katastra vyplynulo, že vzhľadom k úspechu cirkvi v občianskoprávnom konaní vedenom na Okresnom súde v Komárne a Krajskom súde v Nitre, v ktorom bola žalobcovi uložená povinnosť vydať a navrátiť oprávnenej osobe (teda cirkvi) vlastníctvo k uvedeným nehnuteľnostiam, povolil vklad vlastníckeho práva z titulu dohody o vydaní vecí s tým, že v zmysle § 161 ods. 3 O. s. p. prejav vôle žalobcu považoval za nahradený práve výrokom právoplatného občianskoprávneho rozsudku.

Odvolačí súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s názorom žalovaného v tom, že pre povolenie vkladu boli splnené podmienky v zmysle katastrálneho zákona.

Cirkev si uplatnila reštitučný nárok na navrátenie nehnuteľností v zmysle ustanovení reštitučného zákona. Nakoľko žalobca s ňou odmietol uzavrieť dohodu o vydaní vecí, obrátila sa cirkev na súd, ktorý uložil žalobcovi povinnosť vydať cirkvi tam uvedené nehnuteľnosti a navrátiť jej vlastníctvo. Žalobca ako povinná osoba právoplatný rozsudok Okresného súdu Komárno v spojení s odvolacím rozsudkom Krajského súdu v Nitre nerešpektovala.

Odvolaací súd dal za pravdu žalovanému ako aj cirkvi v tom, že právoplatným rozsudkom Okresný súd Komárno uložil žalobcovi (v reštitučnom konaní povinnej osobe v zmysle § 4 reštitučného zákona) povinnosť vydať nehnuteľnosti a navrátiť vlastníctvo k nim cirkvi ako osobe oprávnenej, teda uložil žalobcovi povinnosť vyhlásiť vôľu určitým spôsobom. Nakoľko žalobca uvedenú povinnosť nerešpektoval, dohodu s cirkvou neuzavrel, ani iným spôsobom nesplnil právoplatne mu uloženú povinnosť, nastala ex lege zákonná fikcia, v zmysle ktorej právoplatný rozsudok Okresného súdu Komárno ukladajúci žalobcovi povinnosť prejaviť svoju vôľu (teda vydať nehnuteľnosti), nahradil vôľu povinnej osoby (žalobcu) a súčasne aj druhej zmluvnej strany v dohode o vydaní veci.

Následne správa katastra postupovala správne, keď na základe návrhu cirkvi, z ktorého bolo jednoznačne zrejmé, čoho sa cirkev domáhala - a síce povolenia vkladu k tam špecifikovaným nehnuteľnostiam z titulu dohody o vydaní veci zo dňa 18. 5. 2011 podľa reštitučného zákona v spojení s právoplatným rozsudkom Okresného súdu Komárno č. k. 8C 159/06-552 - návrh a jeho prílohy v zmysle § 31 katastrálneho zákona preskúmala a dospela k záveru, že dohoda o vydaní veci obsahovala všetky zákonom požadované náležitosti, pričom absentujúci prejav vôle a podpis žalobcu bol s poukazom na § 161 ods. 3 O. s. p. nahradený výrokom právoplatného rozsudku Okresného súdu Komárno, ktorý bol k návrhu pripojený.

K vyššie uvedenému odvolaací súd poukazuje aj na skoršiu judikatúru Najvyššieho súdu SR (rozsudok sp. zn. 3SžoKS/í 6/2006), v zmysle ktorej rozsudok súdu vydaný v občianskoprávnom konaní ukladajúci odporcovi povinnosť vyhlásiť vôľu spôsobom uvedeným vo výroku (t. j. povinnosť uzatvoriť kúpnu zmluvu identifikovanú vo výroku), je rozsudkom ukladajúcim vyhlásenie vôle podľa § 161 ods. 3 O. s. p. Najvyšší súd v odôvodnení tohto rozsudku konštatoval, že „... podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou. Požiadavka na ústavne konformný výklad zákonov priamo ovplyvňuje zisťovanie obsahu jednotlivých zákonných ustanovení z dikcie a ich aplikáciu na daný skutkový stav a zabezpečuje, že výklad normatívnych ustanovení zákona nevedie k absurdným záverom, alebo záverom v rozpore s ústavnými princípmi...

Odvolačiací súd poukazuje na dikciu ustanovenia 161 ods. 3 O. s. p., kde je rozsudok identifikovaný slovným spojením „ukladajúci vyhlásenie vôle“ a nie „nahradzujúci vyhlásenie vôle.“ Výrok rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 1 Co 241/2003, ukladá Hornonitrianskym baniam Prievidza, a. s, povinnosť vyhlásiť vôľu spôsobom uvedeným, vo výroku, t. j. uzavretím kúpnej zmluvy identifikovanej vo výroku. Keďže povinný -Hornonitrianske bane Prievidza, a. s. do právoplatnosti rozsudku tak neurobil, právoplatnosťou rozsudku došlo v zmysle § 161 ods. 3 O. s. p. k nahradeniu vôle s obsahom, ktorý je uvedený vo výroku rozsudku...“

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa vo svetle vyššie uvedeného nemohol stotožniť s názorom súdu prvého stupňa v tom, že správa katastra nepostupovala správne a v súlade so zákonom, keď povolila vklad vlastníckeho práva titulom dohody, v ktorej absentoval podpis žalobcu.

Odvolačiací súd nepovažoval za správny ani ten názor súdu prvého stupňa, že žalovaný mal konanie prerušiť a vyzvať navrhovateľa - cirkev na odstránenie nedostatku návrhu, nakoľko podľa názoru odvolacieho súdu návrh cirkvi bol jednoznačný a smeroval k povoleniu vkladu vlastníckeho práva na základe dohody o vydaní veci, kde prejav vôle povinnej osoby - žalobcu bol v zmysle § 161 ods. 3 O. s. p. nahradený právoplatným rozsudkom Okresného súdu Komárno.

K argumentácii súdu prvého stupňa, že správa katastra mala vykonať len záznam na základe rozsudku Okresného súdu Komárno podľa § 34 ods. 1 katastrálneho zákona, ktorý je podľa jeho názoru rozhodnutím štátneho orgánu, odvolací súd poukazuje na názor vyslovený v proteste prokurátora Pd 108/10-5 zo dňa 14. 2. 2011, s ktorým sa stotožňuje, že: „... rozsudok Okresného sudu v Komárne sp. zn. 8C159/06-552 zo dňa 4. 2. 2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/75/2009-807 zo dňa 17. 3. 2010 - nie sú listinami, ktoré sú predmetom zápisu do katastra nehnuteľností záznamom, nakoľko tieto rozhodnutia neurčujú vlastnícke právo žiadneho subjektu k dotknutým nehnuteľnostiam, ale štátnemu podniku Lesy SR Banská Bystrica ukladajú povinnosť vydať dotknuté pozemky...“. Takéto uloženie povinnosti implicitne nahradzuje súhlas povinnej osoby s vydaním požadovanej veci a osvedčuje náhradným spôsobom jej vôľu aj takto konať.

Navyše odkázať správny orgán na postup, ktorý už bol raz aplikovaný, no následne bol jeho výsledok - záznam sp. zn. Z 1632/10, Z 1681/10 zapísaný pod položkou výkazu zmien 186/10 dňa 16. 6. 2010 - zrušený ako nezákonný, sa javí byť absolútne nelogické, nehospodárne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na záver poukazuje na účel okruhu reštitučných predpisov a tým je vo všeobecnosti odstránenie alebo aspoň zmiernenie následkov niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči postihnutým osobám v období neslobody zo strany štátu. Poškodenou bola v predmetnej právnej veci cirkev, ktorá postupovala v súlade s ustanoveniami reštitučného zákona a vyzvala žalobcu ako povinnú osobu (§ 4 a § 5 ods. 1 a 2 reštitučného zákona) k vydaniu odňatých nehnuteľností, ktorý jej výzvu ignoroval, následne sa obrátila na Okresný súd Komárno i Krajský súd v Nitre (§ 5 ods. 3 reštitučného zákona), ktorý jej právoplatným rozsudkom dali za pravdu a uložili žalobcovi povinnosť, ktorú tento opätovne nerešpektoval. Nakoľko vykonanie záznamu do katastra nehnuteľností titulom uvedených civilných rozsudkov bolo na základe protestu prokurátora zrušené ako nezákonné s tým, že tieto rozsudky uložili povinnosť vydať nehnuteľnosti, no neurčovali vlastnícke právo k nim, neostávalo cirkvi žiadne iné riešenie, ako sa domáhať svojich práv, len to, ktoré zvolila, ktoré následne aplikovala správa katastra a ktoré je aj podľa názoru odvolacieho súdu vzhľadom na vyššie uvedené súladné so zákonom aj s judikatúrou. Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že neboli dané dôvody pre zrušenie správneho rozhodnutia, ktoré bolo vydané v súlade so zákonom. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 220 O. s. p. v spojení § 250ja ods. 3 posledná veta O. s. p. zmenil tak, že žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol (§ 250j ods. 1 O. s. p.)...»

Na základe citovaného ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa v napadnutom rozsudku zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s relevantnými námietkami sťažovateľa, s ktorými sa nestotožnil, a preto rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 11 S 142/2011-155 z 2. júla 2013 zmenil tak, že žalobu sťažovateľa zamietol. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnený a ani za arbitrárny, t. j. taký, ktorý by bol založený na právnych

záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení právnych predpisov.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžr 147/2013 z 23. septembra 2014 a základným právom vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, základným právom na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny a právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažností na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K námietke nevysporiadania sa so všetkými skutočnosťami uvádzanými sťažovateľom v jeho žalobe ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou uvádza, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uplatnených v petite sťažnosti (zrušenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžr 147/2013 z 23. septembra 2014 a vrátenie veci na ďalšie konanie).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. augusta 2015